

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

Petri Baptistae Bvrgi De Dominio Ser[enissi]mae Genvensis Reip. In Mari Ligvstico Libri. II.

Borgo, Pietro Battista

Romae, 1641

Argumenta, quibus eorum opinio nititur, qui maris haberi posse dominium
negant. Cap. IX.

urn:nbn:de:hbz:466:1-13096

*Argumenta, quibus eorum opinio nititur, qui
maris haberi posse dominium negant.*

CAP. IX.

HACTENVS maritimum dominium,
eiusque diuisionem diuinis Oracu-
lis non aduersari, iure gentium esse
introducram, & consuetudine receptam osten-
dimus. Iure item Pontificio, Patrum, Theolo-
gorum Moralium, Iureconsultorum, Politico-
rumque, ac Historicorum, & Poëtarum, alio-
rumque auctoritatibus esse approbatam demon-
strauimus. Ac tantam quidem, tantorumque
testimoniorum classem pro hac sententia, in qua
& nos sumus, in mare deduximus, vt sine con-
trouersia illius dominium tenere deberemus. At
nihilominus non pudet quosdã, quos *ἀντιπρωσώπων*
aduersariosque appellare iam possumus, in aciem
prodire, & maris communionem obtendentes,
ipsius dominium oppugnare. Et, Deus bone,
quanta, qualique cum manu! Fumos antiquita-
tis offundunt, Poëticas fabulas opponunt, Iuris-
consultorum responsis, Imperatorum placitis,
sacræ paginæ oraculis abutentes fulciunt laban-
tem opinionem. Puderet cum ijs manus con-
ferere, quos temere prodire non pudet, ni do-
minio nostro derogaret, si spatium per mare il-
los pateremur. Præmittunt veluti ad laceffendum

H 2 anti-

60 De Dominio Ser.^{mic} Gen. Reip.

antiquitatis fumos, & Poëtarum figmenta, quasi leuiora nauigia. In ipsa, inquit, mundi infantia, cum ille adhuc tenellus vagiret in cunis, erant omnia communia, veluti vnum cunctis patrimonium esset, cum suapte naturâ nulla priuata sint.

4 Nam propria telluris herum natura nec illum, Nec me, nec quemquam statuit.

Dominium vero rerum extabat quidem, sed vniuersale quoddam, & minime determinatū, quo ad arbitrium quisque rebus communibus utebatur.

5 Nec signare quidem, aut partiri limite campum Fas erat,

Sed

6 promiscua rura per agros

7 Prestiterant cunctis communia cuncta videri, Vt etiam

8 peruium cunctis iter,

9 Communis vsus omnium rerum fuit.

Hinc factum est, vt quisque hominum ad suos vsus arripere posset, quod vellet, idque consumere, si poterat.

10 Tum laqueis captare feras, & fallere visco Inuentum.

Vniuersalis itaque hic vsus, tum obtinebat vicem proprietatis, nam quod quisque sic arripuerat, id ei alius eripere citra iniuriam nequebat. Hæc autem rerum communio durauit, do-

nec

1. Hæc argu-
menta habē-
tur apud Hu-
gonem Grotiū
de mari libe-
ro c. 5. & 7.
& de Iur. bel.
l. 2. c. 2. & 3.
Vasquium Il-
lustr. controu.
lib. 2. c. 89. a
nu. 14. Gry-
phiand. de In-
sul. cap. 10. a
n. 25. & c. 14.
a num. 54. &
c. 25. a n. 60.
2 Iustin. l. 42.
3 Cic. de offic.
lib. 1.
4. Florat. Ser.
lib. 2. Sat. 2.
5. Virgil.
G. org. 1.

6. Auen. in
Arat.

7. Senec. in
Octau. act. 2.
sc. 1.

8. Virgil. loc.
cit.

nec eximia hominum simplicitas, ac mutua
charitas viguit. At cum quædam vsu absume-
rentur, aut in alicuius vsu conuersa, nullum
deinceps alium vsum admitterent, vel per ipsum
deteriora redderentur; proprietas introducta est
quædam, qua occupator rei alicuius, eiusdem
vsu cæteros prohiberet,

¹ Tum primum subiere domos.

² Communemque prius, ceu lumina solis, & auræ,

Cautus humum longo signauit limite messor.

1. Ibid.

2. Ouid. Me-
tamorph. 1.

Huic igitur occupationi, per quam proprietas
introducta est, leges assignant, vt eorum quæ
possessioni renituntur; qualia sunt feræ bestia, &
& similia, occupatio debeat esse perpetua, suffi-
ciat in alijs, vt semel adepta possessio animo re-
tineatur. Occupationem vero in mobilibus ap-
prehensionem esse definiunt, instructionem,
aut limitationem in immobilibus. Horum au-
tem quæ fuerunt occupata, cum institutæ sunt
ciuitates, alia facta sunt publica, hoc est totius
populi, qui coierat, alia mere priuata singulo-
rum. His quasi ad laceffendum præmissis, den-
siorem iam aciem, veluti phalangem Macedo-
nicam, promouent. Progredientes itaque colli-
gunt; Ea quæ occupari non possunt iuxta præ-
scriptas leges, aut nunquam occupata fuere,
nullius propria esse, quia proprietas omnis ab
occupatione cœperit. Ea præterea, quæ natura
ita comparata sunt, vt aliquo vtente, nihilomi-

nus

62 De Dominio Ser.^{mz} Gen. Reip.

nus alijs quibusuis ad vsum promiscue sufficiat, etiam nostro hoc tempore eius esse conditionis, & perpetuo esse debere, cuius fuerant, cum primum a natura sunt prodita. Huiusmodi ea faciunt omnia, in quibus sine detrimento alteri commodari possit, cuiusmodi esse inquit, aërem, aquam profluentem, ac mare cum suo litore; Quod si quis horum quidpiam occupauerit, iniustitiam fecerit, & eorum vsus non magis ab vno omnibus eripi potest, quam a te mihi, quod meum est. Veruntamen si horum quidquam, absque impedimento, & diminutione promiscui vsus, possit occupari, id occupanti conceditur; quod in mari vix potest accidere, cuius vsus, nauigatio videlicet, & piscatus, debet esse communis. Cum insuper ius naturale immutabile sit, & ei derogari non possit, sitque mare commune omnium iure naturæ, alicuius proprium fieri non potest. Iure præterea naturali, ac diuino præceptum est, vt quod tibi non vis, alteri ne facias: Ideoque cum nauigatio nemini possit esse perniciosa, nisi ipsi nauiganti, par est, vt nemini possit, aut debeat impediri. Neque vnquam maris est facta diuisio, vt terræ: nam cum primum terra diuisa est, mare sui maxima ex parte erat incognitum; ac deinceps facta non fuit, cum terras, aliaque diuidi expediret, non mare. Constat enim quod si multi venentur in terra, aut piscentur in flumine, facile nemus
feris,

In Mari Ligustico. Lib.I. 63

feris, & flumen piscibus inane relinquatur, quod mari non accidit. Fluminum quoque navigatio redditur deterior, & impeditur per ædificia, quod in mari fieri non potest; & aquæductus facile exhauriunt flumen, non item mare: ideoque hæc omnia dominio priuato subiecta sunt, quod promiscue omnium vsui patere non valeant. Atque omnino mare occupari non poterat, cum ipsius natura occupationi repugnet: Occupatio namque locum non habet, nisi in re terminata: liquida vero non terminantur, ac mare præsertim (cum in momenta mutetur, a quis alijs, alijsque in priorem locum semper succedentibus) adeo fluxum est, & instabile, vt terminari non queat: ideoque D. Ambrosius ¹ *Geometram*, inquit, *audiuimus, Thalassometram nunquam audiuimus.* Ac præterea si maris dominium admitteretur, iuri, & commoditati commerciorum derogaretur, quæ cum iure gentium libera sint, ijs afferri impedimentum minime potest. Concludunt itaque: Mare in numero earum rerum esse, quæ in commercio non sunt, hoc est, quæ proprii iuris fieri non possunt; vnde sequitur, nullam maris partem in territorio alicuius posse censerî, ideoque neque etiam posse præscribi, cum insuper præscriptio Iuris Ciuilis Romani mere sit, neque locum habeat, cum agitur inter Principes superiorem nõ recognoscentes, præscribique nequeant, quæ ad hoc ex legis dispo-

¹ *Hexæm.*
lib. 5. c. 10.

64 De Dominio Ser.^{mz} Gen. Reip.

dispositione non sunt apta, vt via publica, homo liber, res sacræ & mare, quæ neque mille annorum spatio præscribuntur, Eademque profusus ratione maris dominium neque etiam consuetudine potest acquiri. Huic argumentorum phalangi subsidio adfunt Poëtarum alæ.

—mare quidem commune certo est omnibus,

1. In Rudent. act. 4. Inquit¹ Plautus, ² & Virgilius de Cæsare.

2. Aeneid. 12 Nascetur pulchra Troianus origine Cæsar,
Imperium Oceano, famam qui temperet astris.

3. ibid. 7. Quibus Oceanum ab ipsius eximit imperio; &
³ alibi.

—litusque rogamus
Innocuum, & cunctis undamque, auramq; patetem!

4. Metam. 6. Et⁴ Ouidius.

Quid prohibetis aquas? usus communis aquarum est;
Nec solem proprium natura, nec aëra fecit,
Nec tenues undas;

5. Pastor. 1. Et⁵ alibi.

Omne solum forti patria est, ut piscibus aquor:

6. L. venditor fundi ff. com. prad. Quibus similia addunt. Sed fortius est, quod sequitur Iurisperitorum subsidium: ⁶ Vlpianus siquidem: Mari, inquit, quod natura omnibus patet,

7. L. iniuriam actio, si quis mo. ff. de iniur. seruitus imponi priuata lege non potest. Et⁷ alibi. Mare commune omnium est & litora, sicut aër: & est sevis-

8. L. Aristo ait, ff. de rer. diu. sine rescriptum, non posse quem piscari prohiberi. Et Aristo, referente ⁸ Pomponio, publicum fieri, ait,

9. L. litora ff. ne quid in loc. publ. quod mare occupauerit: ⁹ Celsus quoque litora Populi Romani esse pronunciat, & maris usum

com-

In Mari Ligustico. Lib. I. 65

communem omnibus hominibus, ut aëris: & Martianus testatur, mare omnium esse commune: His addunt placita Antonini Augusti, qui se, referente Martiano, mundi Dominum dixit, legem autem maris: & Iustiniani, qui etiam mare commune omnium esse profiteretur. In hanc autem sententiam iuisse, aiunt, recentiores Iurifconsultos, Placentinum, Io. Fabrum, Baldum, aliosque. Claudit aciem ipsorum Achilles, argumenta e sacra pagina desumpta. Regius namque Propheta Deum alloquens. ⁴ Tu dominaris, inquit, potestati maris, & motum fluctuum eius tu mitigas. Et ⁵ alibi de Deo verba faciens: Quoniam ipse est mare, & ipse fecit illud, & aridam fundauerunt manus eius. Iob quoque ipsius Dei referens oracula. ⁶ Quis, inquit, conclusit ostijs maris, quando erumpebat, quasi de vulua procedens, cum ponerem nubem vestimentum eius, & caligine illud, quasi pannis infantie, obuoluerem? Circumdedit illud terminis meis, & posui vectem & ostia; & dixi, usque huc venies, & non procedes amplius; & hic configes tumentes fluctus tuos. Et infra, Nunquid ingressus es profundum maris, & in nouissimis abyssi deambulasti? His copijs, argumentisque confisi aduersarij, quasi victoriam tenentes, sibi putant posse nihil opponi; eaque iura, quæ repugnant, aut de portu loqui inquit, qui non communis est, sed proprie publicus; aut de Insulis, quas compertum est posse occupari. Eos autem, qui

1. L. quædam.
ff. de ver. din.

2. L. d' i' t' o' r' i' s
ff. ad l. Rhod.
de iact.

3. S. & quidē.
9. litora. Inst.
de ver. diuis.

4. Psalm. 88.
vers. 10.

5. Psalm. 94.
vers. 5.

6. Cap. 38.
vers. 8.

66 De Dominio Ser.^m Gen. Reip.

dicunt mare aliquod esse Pop. Rom. aut alterius cuiuspiam, dictum suum ita interpretari aiunt, vt ius illud in mare ultra protectionem, & iurisdictionem non procedat, quod ius a proprietate distinguunt: Et Pop. Romanus piratas puniebat, non ex proprio, sed ex communi iure, quod & alia gentes liberae in mari habuerunt. Fatentur autem interim potuisse inter gentes aliquas conuenire, vt capti in maris hac, vel illa parte, huius aut illius Reip. iudicium subirent; potuisse item populos aliquot modum nauigandi sibi praestituere, aut nauigationem alicui ex pacto prohibere: quod ipsos quidem eam sibi legem ferentes obligat, non alios, & mare alicuius proprium non facit, sed ius in contrahentium personas tantum constituit. Reditus similiter, qui in piscatus maritimos constituti regalium numero censentur, non rem, hoc est mare, aut piscatum, sed personas obligare volunt: quare subditi, in quos legem ferendi Princeps ius habet, ad onera vectigaliaque soluenda, compelli possunt, non etiam exteri, qui illius Principis, aut Reipub. legibus non obligantur. Concedunt quoque fieri non iniuria posse, vt quis in maris diuerticulo piscandi locum sibi palis circumsepiat, atque ita priuatum faciat, sui-que dominij, donec duret occupatio, dummodo nauigationi non afferat impedimentum.

Con-